

Kas koolide pingeridu on õige koostada?

Kui pingerida seatakse kokku gümnaasiumi lõpuksamite tulemuste järgi, siis miks mitte. Lisaks õpetajatele pakub see huvi ka õpilastele. Samuti saab oma kooli võrrelda teiste koolidega.

Kahes esimeses algklassis hindeid ei panda, sest õpilased pole võimelised veel oma tulemusi hindama. Hiljem on õpilane võimeline aru saada, kui edukas ta õpingutes on. Kui koolis on head õpetajad, on kõikidel koolidel võrdsed võimalused saada pingerea etteotsa. On väidetud, et eliitkoolid haavarad teistelt paremad õpilased, aga keegi ei keela igal koolil eliitkooliks saada.

Pingerida näitab, kui head tööd on õpetajad selles koolis teinud ning nende oskust õpetatavat edasi anda. Pingerida ongi hinnangu andmine õpetajate ja kooli kui teraviku tööle. Igal lapsevanemal on lapse kooli pannes õigus teada, milline on tema lapse kooli tase võrreldes teiste koolidega.

Koolide järjestamine on nii tarbi- ja kui riigi huvides. Kõik koolid peavad suutma anda head haridust. Kui kool näeb, millisel kohal ta pingereas asub, saab ta astuda samme, et puudujäägid kaotada ja õpetamise taset tõsta.

See pole halb, kui koolid hakkavad omavahel õpilaste pärast konkureerima. Konkurents on ka õppeprotsessi edasiviiv jõud. Võist-

poolt

TEA VARRAK

*Audentese
kooli juhatuses
esimees*

lusmoment võimaldab koolijuhtidel oma asutuse tööd paremini analüüsida. Kui koolijuht on arukas, suudab ta mõista, miks tema kool asub pingereas just sellise koha peal, nagu see on.

Pingerida pole absoluutne. Vaevalt saaks keskkooliõpetajate taseme langust peatada pingeritta seadmise läbi. See võib headel õpetajatel, kes töötavad nõrgemates koolides, tekitada tunde,

et miks enam pingutada.

Praegustes pingeridades ei saa kahjuks eriti võrrelda riigi- ja era-koole, sest erakoole, mis gümnaasiumiharidust annavad, on napilt. Enamik neist pole veel nii vanad, et neid pingereas võrrelda saaks. Nende taset võrdluses teiste koolidega saab vaadelda alles seitsmekahaksa aasta pärast, mitte varem.

Ei saa päris nõustuda eksamikeskuse juhi väitega, et gümnaasiumis peaksid õppima ainult kõrgkooli pürgijad. Võiks olla eri gümnaasiume ning nende lõppklassides peaks olema võimalik saada mingi kvalifikatsioon. Varem oli võimalik saada kasvõi autojuhilube. Õpilasel peab olema võimalus gümnaasiumi lõpetades tööle astuda. Ta ei pea kõrgkooli minema, see aga ei tähenda, et tal ei pruugi üldse gümnaasiumiharidust olla. Praegune kutsekoolide tase aga ei kutsu eriti sinna minema.

Ei ole. Haridusministeerium on sellise pingerea moodustamise vastu, kui sel pole teaduslikku analüüsi. Eesti piirkonnad pole võrdsed ning koolid samuti. Osa koole, kel pole koolipiirkonda määratud, võtab lapsed vastu sisseastumiseksamitega, valib välja parimad, riisub teistelt koolidelt koore pealt ning pärast esineb nagu riigi parim kool.

Tegelikult on riieksamite tulemus Eesti haridussüsteemi suhtes diagnostiline näitaja. Seda vajab haridussüsteem ise, et analüüsida tehtut ja teha tulevikuplaane hariduse suunamiseks – kas viia õppekava nõudmised nõrgemaks või muuta riieksamite sisu.

Koole ei saa panna ritta ka sel põhjusel, et riieksamistüsteem on meil alles kujunemisejärgus ning ei saa võrrelda võrreldamatut. Näiteks muudetakse aastast aastasse veidi mõnede eksamite põhimõtteid. Tänavuste füüsika- ja matemaatikaeksami tulemuskooverate kohta ütlen endise teadlasena, et probleem on ülesannetes, mitte lastes. Nii suure sooritajate arvu juures peab igal juhul tulema normaaljaotuskõverale lähedane kõver, nagu teistel eksamitel oli.

Eksamitulemused mind rahuldavad. Ma ei saa öelda, et Eesti laste haridustase langeb või veel hullem – kiiresti langeb – nagu mõnes ko-

vastu

**MAIK
KLAASSEN**

*haridusminister,
parteitu*

has on märgitud. Summas oleneb tulemus palju ülesannete raskusest. Võime lastele anda väga ranged ülesanded, nii et saame kogu tipu vasakule, võime teha väga kerged ülesanded ja saame tipu jaotuskõvera paremale poole.

Paljud koolid on riieksamite tulemuste poolest võrreldes eelmise aastaga samal tasemel. Paremad koolid on endiselt parematel kohtadel.

Üks asi tulemuste juures häirib mind väga – see, et vahe esimese ja tagumise otsa vahel on väga suur. Nüüd on haridusministeeriumil kahe aasta andmed. Analüüsime neid ning järgmiseks aastaks tahame panna tööle teadlaste grupi, kes valmistaks ette juba põhjalikuma analüüsi. Järgmisel aastal on meil koos kolme riieksamitsükli andmed ning ka siis ei saa veel teha põhjapanevaid järeldusi koolide tulemuslikkuse üle, saati siis kahe või ühe aastaga.

Ma ei mõtle eksamikeskuse juhi kombel, et gümnaasiumis peaksid õppima ainult kõrgkooli pürgijad. Eksamikeskuse lähenemine ei kattu ministeeriumi seisukohaga. Miks nii olla ei tohiks? Põhjus on lihtne: tehnika ja tehnoloogia arenedes jääb neid töökohti, kus saadakse hakkama tasemega alla keskkooli, üha vähemaks. See on paratamatu ja ülemaailmne protsess.